

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा

भारत मौसम विभाग

प्रायोगिक ब्लॉक लेव्हल अॅग्रीमेंट अॅडव्हायझरी बुलेटिन
(आयएमडी आणि आयसीएआर चा संयुक्त उपक्रम)

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला

दिनांक : 29-12-2023

नागपूर(महाराष्ट्र) मध्ये सावनेर ब्लॉक करा साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2023-12-29 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2023-12-30	2023-12-31	2024-01-01	2024-01-02	2024-01-03
पर्जन्यमान (मिमी)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
कमाल तापमान (अं.से)	27.8	27.5	27.2	27.0	26.8
किमान तापमान (अं.से)	14.6	15.0	15.2	15.7	16.1
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	82	80	81	78	77
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	58	54	56	52	50
वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	3	4	4	5	4
वाऱ्याची दिशा(अंश)	60	79	132	167	141
मेघाच्छादन (ऑक्टा)	1	1	2	2	2

हवामान सारांश / चेतावणी:

• भारतीय हवामान विभाग, प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर च्या तालुकास्तरीय मूल्यवर्धित अंदाजानुसार, पुढील पाच दिवस दिनांक ३० डिसेंबर २०२३ ते ०३ जानेवारी २०२४ दरम्यान आकाशआंशिक ढगाळ राहण्याची अधिक शक्यता, दिनांक ३० व ३१ डिसेंबर तसेच ०१, ०२ व ०३ जानेवारी २०२४ रोजी हवामान कोरडे राहण्याची अधिक शक्यता वर्तविण्यात आली आहे. • विदर्भामध्ये पुढील ५ दिवसामध्ये कमाल तापमानामध्ये २ ते ३ अंश सेल्सिअस ने हळूहळू घट होईल. • विदर्भामध्ये पुढील ५ दिवसामध्ये किमान तापमानामध्ये २ ते ३ अंश सेल्सिअस ने हळूहळू वाढ होईल.

कृषि सल्ला:

• पुढील ५ दिवसाकरिता कोरड्या हवामानाचा अंदाज लक्षात घेता पुढील ५ दिवसामध्ये परिपक्व अवस्थेतील धान व लवकर परिपक्व होणाऱ्या तूर पिकाची कापणी मळणी उरकून घेण्यास प्राधान्य द्यावे तसेच कापूस वेचणी उरकून घ्यावी. • पुढील ५ दिवस कोरड्या हवामानाचा अंदाज लक्षात घेता, आंतरमशागतीची कामे, कृषी रसायनांच्या (कीटकनाशके, बुरशीनाशके इत्यादी) फवारणीची कामे तसेच उभ्या पिकामध्ये खते देण्याची कामे सुरु ठेवावी. • हरभरा पिकामध्ये अधिकतम उत्पादनासाठी पहिले ओलीत पेरणीनंतर ३० ते ४० दिवसांनी म्हणजेच पिक फुलोरा अवस्थेत असताना द्यावे तर दुसरे ओलीत पेरणीनंतर ६० ते ७० दिवसांनी म्हणजेच घाटे भरण्याच्या अवस्थेत द्यावे. • ढगाळ हवामान आणि रात्रीचे कमी तापमान मोहरीमध्ये मावा प्रादुर्भाव असून अनुकूल आहे. मावा प्रादुर्भावाच्या नियंत्रणासाठी थायोमेटॉन २५ ईसी ८ मि.ली प्रति १० लिटर पाण्यात किंवा डायमिथोएट ३० ईसी १० मि.ली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पिकाला संरक्षित ओलीत द्यावे तसेच एक सिंचन सोय उपलब्ध असल्यास फुल अवस्थेत, दोन सिंचन सोय उपलब्ध असल्यास ३० दिवसांनी पीक अवस्थेत आणि फुल अवस्थेत व जिथे तीन सिंचन सोय उपलब्ध असल्यास २५-३० दिवसांच्या अंतराने पिकाला संरक्षित ओलीत द्यावे. • गहू पिकास पेरणीनंतर १८ ते २० दिवसानंतर मुकुट मुळे फुटण्याच्या अवस्थेत पहिले पाणी द्यावे. या अवस्थेत पाण्याचा ताण बसल्यास ३३ टक्के पर्यंत उत्पादनात घट येऊ शकते. • गहू पिकास मर्यादित सिंचनाची उपलब्धता लक्षात ठेऊन, एकाच ओलिताची व्यवस्था असल्यास पेरणीनंतर ४२ दिवसांनी, दोन ओलिताची व्यवस्था असल्यास २१ व ६५ दिवसांनी व तीन ओलिताची व्यवस्था असल्यास २१, ४२ आणि ६५ दिवसांनी ओलीत करावे. • पुरेश्या ओलिताची व्यवस्था असल्यास गहू पिकास, पहिले ओलीत मुकुट मुळे फुटण्याची अवस्था (पेरणीनंतर १८-२० दिवस), दुसरे ओलीत जास्तीत जास्त फुटण्याच्या अवस्थेत (पेरणीनंतर ३० ते ३५ दिवस), तिसरे ओलीत कांडी धरण्याच्या उशिरा अवस्थेत (पेरणीनंतर ४५ ते ५० दिवस), चौथे ओलीत फुलोरा अवस्थेत (पेरणीनंतर ६५ ते ७० दिवस), पाचवे ओलीत दाण्याची दुधाळ अवस्था (पेरणीनंतर ८० ते ८५ दिवस) असताना करावे.

संक्षिप्त संदेश सल्ला:

• हरभरा पिकास आवश्यकतेनुसार तुषार सिंचन पद्धतीद्वारे ओलीत करावे तसेच पिक क्षेत्रात ओलिताचे पाणी साचून राहणार नाही कटाक्षाने काळजी घ्यावी.

पिक निहाय सल्ला:

पिक	पिक निहाय सल्ला
हरभरा	• हरभरा पिकामध्ये अधिकतम उत्पादनासाठी पहिले ओलीत पेरणीनंतर ३० ते ४० दिवसांनी म्हणजेच पिक फुलोरा अवस्थेत असताना द्यावे तर दुसरे ओलीत पेरणीनंतर ६० ते ७० दिवसांनी म्हणजेच घाटे भरण्याच्या

पिक	पिक निहाय सल्ला
	<p>अवस्थेत द्यावे. • हरभरा पिकामध्ये मर रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी पिकात दीर्घकाळ पाणी साचून राहणार नाही यासाठी पिकास जास्त काळ ओलीत करणे टाळावे व ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून जमीनीवर फवारणी करावी किंवा आवळणी करावी किंवा थायोफिनेट मिथाईल ७० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. • घाटे अळीच्या एकात्मिक व्यवस्थापनासाठी शेतामध्ये प्रती हेक्टरी २० पक्षीथांबे लावावे. घाटे अळीच्या नियंत्रणासाठी कामगंध सापळे (हेक्झाल्युर) एकरी दोन किंवा हेक्टरी पाच लावावेत. सापळ्यामध्ये सतत तीन दिवस आठ ते दहा पतंग आढळल्यास व्यवस्थापनाच्या उपाययोजना कराव्यात. पिकाचे निरीक्षण करून किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास किंवा पिक ४० ते ५० % फुलोरा अवस्थेत असताना सर्वप्रथम वनस्पतीजन्य किंवा जैविक किटकनाशकांना प्राधान्य द्यावे. त्यासाठी पहिली फवारणी निंबोळी अर्क ५ % किंवा अझाडिरेकटीन ३०० पीपीएम ५० मिली प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणात मिसळून नापस्याक पंपाने फवारणी करावी. पावर स्प्रेयर ने फवारणी करायची असल्यास किटकनाशकाची मात्रा तीन पट करावी. किडीने आर्थिक नुकसान पातळी गाठली असल्यास किनालफॉस २५ टक्के ईसी २० मिली किंवा ईमामेक्टिन बेन्झोएट ५ % एसजी ३ ग्राम किंवा फ्ल्यूबेंडीअमाईड २० % डब्ल्यूजी ५ ग्राम किंवा क्लोरोट्रानिलिप्रोल १८.५ एससी २.५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिक २० ते ३० दिवसांच्या अवस्थेत असताना पाणी व अन्नद्रव्यासाठी पिकाची तनासोबत स्पर्धा टाळण्यासाठी दोन वेळा खुरपणी व कोळपणी करावी.</p>
तूर	<p>• तूर पिकामध्ये पाने खाणाऱ्या अळीच्या निरीक्षणासाठी हेक्टरी ५ फेरोमेन सापळे ५० मी. अंतरावर लावावे. तूर पिकामध्ये शेंगा पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास आणि आर्थिक नुकसान पातळी गाठत असल्यास क्लोरोट्रानिलिप्रोल १८.५० % एससी १५० मिली प्रति ५०० ते ७५० लिटर पाणी प्रति हेक्टर किंवा इमॅमेक्टिन बेन्झोएट ०५ % एसजी @ २२० ग्राम प्रति ५०० ते ७५० लिटर पाणी प्रति हेक्टर किंवा इथिऑन ५० % ईसी @ १००० ते १५०० मिली प्रति ५०० ते १००० लिटर पाणी प्रति हेक्टर किंवा फ्लुबेंडियामाईड २० % डब्ल्यूजी @ २५० ग्राम प्रति ५०० लिटर पाणी प्रति हेक्टर किंवा फ्लुबेंडियामाईड ३९.३५ % m/m एससी @ १०० मिली प्रति ५०० लिटर पाणी प्रति हेक्टर किंवा लॅम्बडा-सायहॅलोथ्रीन ०५ % ईसी @ ४००-५०० मिली प्रति ४००-६०० लिटर पाणी प्रति हेक्टर किंवा किनालफॉस २५ % ईसी @ १४०० मिली प्रति ५००-१००० लिटर पाणी प्रति हेक्टर किंवा क्लोरोट्रानिलिप्रोल ०९.३० % + लॅम्बडा-सायहॅलोथ्रीन ०४.६० % झेडसी २०० मिली प्रति ५०० लिटर पाणी प्रति हेक्टर या पैकी वरील कोणत्याही एका शिफारशीत असलेल्या किटक नाशकाची आवश्यक पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p>
मोहरी	<p>• ढगाळ हवामान आणि रात्रीचे कमी तापमान मोहरीमध्ये मावा प्रादुर्भावास अनुकूल आहे. मावा प्रादुर्भावाच्या नियंत्रणासाठी थायोमेटॉन २५ ईसी ८ मि.ली प्रति १० लिटर पाण्यात किंवा डायमेटोएट ३० ईसी १० मि.ली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पिकाला संरक्षित ओलीत द्यावे तसेच एक सिंचन सोय उपलब्ध असल्यास फुल अवस्थेत, दोन सिंचन सोय उपलब्ध असल्यास ३० दिवसांनी पीक अवस्थेत आणि फुल अवस्थेत व जिथे तीन सिंचन सोय उपलब्ध असल्यास २५-३० दिवसांच्या अंतराने पिकाला संरक्षित ओलीत द्यावे.</p>
मोसबी	<p>• आंबिया बहारातील परिपक्व फळांची काढणी शक्यतो उरकून घ्यावी तसेच झाडांचे पाणी थांबवून पाण्याचा ताण द्यावा. • चांगल्या प्रकारे ताण देण्यासाठी सायकोसील २ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून डिसेंबरच्या शेवटच्या आठवड्यात फवारणी करावी. • आंबिया बहराचे फळ तोडणी झाल्यानंतर वाळलेल्या फांद्या व सुकलेली साल काढावी व लगेच कार्बेन्डाझीम १ ग्राम प्रति १ लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रोपवाटिका धारकांनी बडींग सुरु करावे. • संत्रा पिकाच्या मृग बहारातील फळबागेतील झाडासाठी ठिबक सिंचन चालू ठेवावे. ठिबक सिंचनाने ६ वर्षांच्या झाडांकरिता प्रती झाड प्रती दिवस ४१ लिटर पाणी द्यावे, ८ वर्ष वयाच्या झाडांकरिता प्रती झाड प्रती दिवस ६५ लिटर पाणी, १० वर्षे किंवा त्यापेक्षा जास्त वयाच्या झाडास प्रती झाड प्रती दिवस ८२ लिटर पाणी द्यावे. मृग बहार पिकासाठी ठिबक सिंचन सुरु ठेवावा. • कोळी किडीचा प्रादुर्भाव ज्यामध्ये हिरव्या फळांवर तांबूस रंगाचे चट्टे दिसतात जे हळू हळू काळे दिसतात. ज्याला स्थानिक भाषेत शेतकरी लाल्या म्हणतात. कोळी किडीच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल १.५ मिली किंवा इथिऑन २ मिली किंवा पाण्यात विरघळणारे गंधक ३ ग्राम प्रति १ लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता भासल्यास १५ दिवसांच्या अंतराने फवारणी करावी. • संत्रा पिकाच्या झाडावर (विशेषतः रोपवाटिकांमध्ये असलेली झाडे) पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी, प्रादुर्भाव प्रस्त पाने काढून टाकावी तसेच थायमिथोक्झाम ०.३ ग्रॅम किंवा ईमिडाक्लोप्रिड ०.५ मिली किंवा किनालफॉस २.० मिली किंवा डायमेटोएट २ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. वरीलपैकी कोणत्याही कीटकनाशकासह दुसरी फवारणी १५ दिवसानंतर अधिक चांगल्या परिणामासाठी घ्यावी. झाडाच्या बुंध्यामधून फायटोप्लोरा (डिंक्याचा स्त्राव) रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास डिंकाचा स्त्राव तीक्ष्ण चाकूच्या सहाय्याने खरडून त्या ठिकाणी मेफेनोक्झाम एमझेड- ६८ किंवा फोसेटील आम्लाची पेस्ट लावावी.</p>
भात	<p>• पुढील ५ दिवसामध्ये परिपक्व अवस्थेतील उर्वरित धान पिकाची कापणी व मळणी उरकून घेण्यास प्राधान्य द्यावे.</p>
ऊस	<p>• ओलिताची व्यवस्था असल्यास ठिबक सिंचन व जोड ओळ पद्धतीने सुरु उसाची लागवड करावी. त्यासाठी बेणे प्रक्रिया अवश्य करावी. सुरु उसामध्ये उन्हाळी भुईमूग , कांदा व पानकोबी, फुलकोबी इत्यादी आंतरपीके घ्यावी.</p>
गहू	<p>• बागायती गव्हाची उशिरा पेरणी ७ जानेवारी पर्यंत करावी, बागायती उशिरा पेरणीकरिता एकेएडब्ल्यू- ४६२७ व पिडीकेव्ही सरदार (एकेएडब्ल्यू-४२१०-६-) या वाणाची निवड करावी तसेच बागायती उशिरा गहू पेरणीसाठी प्रती हेक्टरी १५० किलो बियाणे पेरणीसाठी वापरावे. गहू पिकाच्या एचडी २१८९ किंवा पूर्णा यासारख्या जाड दाण्यांच्या वाणांसाठी बियाणे दर प्रती हेक्टरी १२५ किलो वापरावे. • बागायती उशिरा पेरणीसाठी ८० किलो नत्र, ४० किलो स्फुरद व ४० किलो पालाश या प्रमाणात रासायनिक खतांची मात्रा द्यावी. बागायती वेळेवर आणि उशिरा या दोन्ही पेरणीसाठी नत्राची अर्धी मात्रा तसेच संपूर्ण स्फुरद आणि पालाश पेरणीच्या वेळी द्यावे व उरलेली नत्राची अर्धी मात्रा पहिल्या पाण्याचे पाळीच्या वेळी (१८ ते २० दिवसानंतर) द्यावी.</p>
गहू	<p>• गहू पिकास पेरणीनंतर १८ ते २० दिवसानंतर मुकुट मुळे फुटण्याच्या अवस्थेत पहिले पाणी द्यावे. या अवस्थेत पाण्याचा ताण बसल्यास ३३ टक्के पर्यंत उत्पादनात घट येऊ शकते. • गहू पिकास मर्यादित सिंचनाची उपलब्धता लक्षात ठेऊन, एकाच ओलिताची व्यवस्था असल्यास पेरणीनंतर ४२ दिवसांनी, दोन ओलिताची व्यवस्था असल्यास २१ व ६५ दिवसांनी व तीन ओलिताची व्यवस्था असल्यास २१, ४२ आणि ६५</p>

पिक	पिक निहाय सल्ला
	दिवसांनी ओलीत करावे. • पुरेश्या ओलिताची व्यवस्था असल्यास गहू पिकास, पहिले ओलीत मुकुट मुळे फुटण्याची अवस्था (पेरणीनंतर १८-२० दिवस), दुसरे ओलीत जास्तीत जास्त फुटव्याच्या अवस्थेत (पेरणीनंतर ३० ते ३५ दिवस), तिसरे ओलीत कांडी धरण्याच्या उशिरा अवस्थेत (पेरणीनंतर ४५ ते ५० दिवस), चौथे ओलीत फुलोरा अवस्थेत (पेरणीनंतर ६५ ते ७० दिवस), पाचवे ओलीत दाण्याची दुधाळ अवस्था (पेरणीनंतर ८० ते ८५ दिवस) असताना करावे.
कपाशी	• ज्या भागात कापूस पिक पिकाची बोंडे फुटून कापूस बाहेर पडण्याच्या अवस्थेत आहे तेथे शेतकरी बांधवांनी कपाशीच्या वेचनीच्या कामाला प्राधान्य द्यावे. वाणानुसार वेचणी केलेला कापूस कोरड्या आणि सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावा. कापूस वेचणी व साठवणुकीसाठी व पुढील संक्रमणाचे नुकसान टाळण्यासाठी प्लास्टिक/गोणपाटाच्या पिशविएवजी कॉटन पिशव्याचा वापर करावा. • पुढील हंगामामध्ये कपाशी पिकामध्ये गुलाबी बोंड अळीचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी डिसेंबर अखेर कापूस वेचणी पूर्ण करावी. • कपाशी पिकामध्ये गुलाबी बोंड अळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी (५ ते १० % हिरवी प्रादुर्भाव ग्रस्त बोंडे किंवा सलग ३ रात्रीमध्ये प्रती कामगंध सापळ्यामध्ये ८ पतंग) गाठत असल्यास सायपरमेथ्रिन १० % ईसी १० ते १५ मिली किंवा सायपरमेथ्रिन २५ % ईसी ४६ मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ५ % ईसी १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रिन २.८ ईसी १० मिली किंवा फेनप्रोपॅथ्रिन १० % ईसी १५ ते २० मिली किंवा फेनवॅलेरेट २० ईसी १० मिली किंवा अल्फासायपरमेथ्रिन १० % ईसी ६ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. • कपाशीतील दहिया आणि पानावरील ठिपके रोगांच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३ ग्रॅम किंवा क्रेसॉक्सिम मिथाइल ४४.३ एससी १० मिली किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन १८.२ % w/w + डायफेनोकोनाझोल @ ११.४ % w/w एससी १० मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. • कपाशीतील जीवाणुजन्य करपा रोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० % डब्ल्यूपी/डब्ल्यूजी २५-३० ग्राम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कीड व रोगग्रस्त बोंडे गोळा करून शेताबाहेर नष्ट करावे.

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला:

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
मिरची	• तापमानातील चढ उतार व उच्च आद्रतेमुळे मिरची पिकावर भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास व्यवस्थापनासाठी हेक्साकोनाझोल ७५ % डब्ल्यूजी ६६.७ ग्राम ग्रॅम किंवा टेबुकोनाझोल २५ % डब्ल्यूजी @ ५००-७५० ग्रॅम किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन ८.३ % + मॅन्कोझेब ६६.७ % डब्ल्यूजी @ १५०० ग्रॅम किंवा बोस्कालीड २५.२ % + पायराक्लोस्ट्रोबिन १२.८ % डब्ल्यूजी @ ६०० ग्राम किंवा कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूजी @ ७५० ग्रॅम किंवा क्रेसॉक्सिम - मिथाइल १५ % + क्लोरोथॅलोनिल ५६ % डब्ल्यूजी @ १००० ग्रॅम किंवा टेबुकोनाझोल १० % डब्ल्यूपी + सल्फर ६५ % डब्ल्यूजी @ १२५० ग्रॅम किंवा टेबुकोनाझोल ५० % + ट्रायफ्लोक्सिस्ट्रोबिन २५ % डब्ल्यूजी @ २५० ग्राम प्रती हेक्टर ५०० लिटर पाणी या प्रमाणात मिसळून या पैकी कोणत्याही एका बुरशी नाशकाची स्वच्छ हवामान परिस्थिती असताना फवारणी करावी.
वांगे	• वांगी पिकावरील फळे आणि शेंडा पोखरणान्या अळीच्या नियंत्रणासाठी साप्ताहिक अंतराने बॅसिलस थुरिंगिएन्सिस फॉर्म्युलेशन १ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. • ट्रायकोग्रामा चिलोनिस अंडी कार्ड (२,५०,०००/हेक्टर) (५०,०००/रिलीज) ५ वेळा साप्ताहिक अंतराने, फुले लागण्याच्या सुरुवातीपासून) सोडावी. • प्रती एकर १० कामगंध सापळे लावावेत. • रासायनिक कीटकनाशकाद्वारे नियंत्रणासाठी क्लोरॉट्रानिलिप्रोल १८.५ एससी ०.३ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
टोमॅटो	• मागील आठवड्यातील ढगाळ हवामानामुळे टोमॅटो पिकावर उशिरा येणाऱ्या करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास व्यवस्थापनासाठी स्वच्छ हवामान परिस्थिती असताना कॉपर ऑक्सिक्लोराईड (३.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा मॅन्कोझेब (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा बोर्डो मिश्रण (१ %) किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड (२.० ग्रॅम/लि.) किंवा फोसेटील एएल (ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा डायमिथोमोर्फ (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक पायराक्लोस्ट्रोबिन + मेटेरायम (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा मेफेनोक्झाम + कॉपर ऑक्सिक्लोराईड (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा मेटालीक्सील ८ % + मॅन्कोझेब ६४ % (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) या प्रमाणात फवारणी करावी. • खबरदारीचा उपाय म्हणून टोमॅटोच्या लवकर येणाऱ्या करपा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड (३.० ग्रॅम/लि) किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड (२.० ग्रॅम/लि.) लागवडीच्या एक किंवा दोन दिवस आधी फवारणी करावी. मागील आठवड्यातील ढगाळ हवामानामुळे लवकर येणाऱ्या करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड (३.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा मॅन्कोझेब (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा क्लोरोथॅलोनिल (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा प्रोपिनेब (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा मेटेरायम (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा पायराक्लोस्ट्रोबिन + मेटेरायम (२.० ग्राम प्रती लिटर पाणी) किंवा टेबुकोनाझोल ५०% + ट्रायफ्लोक्सिस्ट्रोबिन २५ % w/w (०.६ मिली प्रती लिटर पाणी) या प्रमाणात १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने किंवा मुख्य शेतामध्ये आवश्यकतेनुसार फवारणी करावी.

पशुधन विषयक निहाय सल्ला:

पशुधन विषयक	पशुधन विषयक निहाय सल्ला
म्हैस	• जनावरांचे थंडीपासून संरक्षण करण्यासाठी रात्रीच्या वेळी जनावरांना गोठ्यामध्ये/सुरक्षित ठिकाणी ठेवावे. जनावरांचे थंडीपासून संरक्षण करण्यासाठी ४ ते ६ इंच जाडीचे भाताचा पेंढा, गव्हाचा पेंढा, करावातीचे धूळ इत्यादीचे बेडिंग करावे. जनावरांच्या गोठ्याचा व जमिनीचा भाग कोरडा व स्वच्छ ठेवावा. जनावरांना पिण्यासाठी २४ तास स्वच्छ पाण्याची व्यवस्था करावी. जनावरांच्या पाण्याची कुंड/

पशुधन विषयक	पशुधन विषयक निहाय सल्ला
	साधने याची आठवड्यातून एकदा स्वच्छता करावी. उत्पादकता व प्रजनन वाढीच्या दृष्टीने जनावरांना दररोज ३० ते ४० ग्राम मिनरल मिक्चर द्यावे.
गाय	• जनावरांना पायखुरी – तोंडखुरी रोगाविरुद्ध लस टोचावी.

मासेमारी निहाय सल्ला:

मासेमारी	मासेमारी निहाय सल्ला
स्वीट वॉटर फिश	• थंडी मध्ये मास्यांची पचन संस्था आकसली जाते व खाण्याचे प्रमाण कमी होते त्यामुळे थंडीमध्ये खाद्याचे प्रमाण ५० ते ७५ टक्के कमी करावे हिवाळ्यामध्ये तळ्यातील वरच्या पाण्याचे तापमान कमी होते त्यामुळे मासे तळास राहणे पसंत करतात यासाठी पाण्याची पातळी सहा ते सात फूट ठेवावी. हिवाळ्यामध्ये सूर्यप्रकाशाची तीव्रता व कालावधी कमी होते व प्रकाश संश्लेषण क्रिया मंदावल्याने पाण्यातील प्राणवायूचे प्रमाण कमी होते यासाठी पाणी बदलून किंवा हवा सोडून पाण्यातील प्राणवायूचे प्रमाण योग्य राखावे.

इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला:

इतर (माती / जमीन तयार करणे)	इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला
सामान्य सल्ला	• हवामान आधारित कृषी सल्ला पत्रिकेमध्ये नमूद तारखांची वैधता हि नमूद तारखेच्या सकाळी ०८:३० वाजेपर्यंत असेल, याची नोंद घ्यावी. * संशोधनावर आधारित शिफारस. दोन किंवा त्यापेक्षा अधिक रसायने किंवा संजीवके एकत्र मिसळू नये.
सामान्य सल्ला	• रोपवाटीकेतील वांगी, टोमाटो, फुलकोबी व पानकोबीचे ४ ते ६ आठवडे वयाची रोपांची शेतात लागवड करावी. मेथी, पालक, कोथिंबीर, मुळा व गाजर याची टप्प्याटप्प्याने लागवड करावी.